

**Бекітемін**  
**Астана қаласы әкімдігінің**  
**«Қалалық жедел медициналық**  
**жәрдем станциясы» ШЖҚ МҚК**  
**директорының міндеттін атқарушы**  
  
**А.С.Баянбаев**  
**2024 жылғы «29» ақпаз**



**Астана қаласы әкімдігінің «Қалалық жедел медициналық жәрдем  
станциясы» шаруа қожалығын жүргізу құқығындағы мемлекеттік  
коммуналдық кәсіпорында сыйайлас жемқорлық саясаты**

**Астана қаласы- 2024 жыл**

## **1. Жалпы ереже**

1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл саясаты (бұдан әрі – Саясат) Астана қаласы әкімдігінің "Қалалық жедел медициналық жәрдем станциясы" шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнында (бұдан әрі-Кәсіпорын) сыбайлас жемқорлық сипатындағы ықтимал әрекеттердің алдын алуға, сыбайлас жемқорлықтан бас тарту атмосферасын қалыптастыруға бағытталған.

2. Кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа тыйым салынады.

3. Осы саясаттың мақсаты сыбайлас жемқорлықтан бас тартатын және өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде адалдық пен Сатылмаушылық қағидаттарын қамтамасыз ететін кәсіпорын қызметкерлерінің құқықтық мәдениетін қалыптастыру болып табылады.

4. Осы Саясатта қолданылатын терминдер мен анықтамалар:

1) **Кәсіпорын қызметкері**-Кәсіпорынның әкімшілік-басқару персоналынан және инженерлік-техникалық персоналданан кәсіпорынмен еңбек қатынастарында тұратын кез келген жеке тұлға;

2) **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс** - қимыл-кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің өз өкілеттіктері шегіндегі қызметі:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша, оның ішінде сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттер жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және кейіннен жою бойынша (сыбайлас жемқорлықтың алдын алу);

- сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттердің алдын алу, анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу, олардың салдарын жою (сыбайлас жемқорлыққа қарсы құрес) бойынша.

3) **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат**-сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімді жүйесін құруға және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға бағытталған қызмет;

4) **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар** - Кәсіпорын қызметі үшін белгіленген, сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар;

5) **Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау** - Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі қызметі;

6) **мұдделер қақтығысы**-лауазымды адамдардың жеке мұдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мұдделері олардың өз лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындаудына әкеп соғуы мүмкін;

7) **сыбайлас жемқорлық тәуекелі**-сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

8) **сыбайлас жемқорлықтың алдын алу**-Кәсіпорынның алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық әрекеттерін

жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі;

9) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл менеджменті жүйесі (СЖҚМЖ) - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясаттар мен мақсаттарды, сондай-ақ осы мақсаттарға қол жеткізу процестерін әзірлеу үшін Кәсіпорынның өзара байланысты және өзара іс-қимыл жасайтын элементтерінің жиынтығы.

## **2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы міндеттер**

4. Саясат мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында бірыңғай саясат жүргізу;
- Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінде кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділік түсінігін қалыптастыру;
- Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін, сондай-ақ үшінші тұлғаларды сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін азайту;

- осы Саясатқа 1-қосымшаға сәйкес сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің салдарын азайтуға және жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу және енгізу;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін әзірлеу, енгізу, қолдау және тұрақты жақсарту;

- Кәсіпорын қызметкерлерінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, сондай-ақ Кәсіпорынның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қызметін, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды қатаң сақтауға тәрбиелеу;

- Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарында сыбайлас жемқорлық факторларының болуына жол бермеу;

- жұмыстарды орындау және қызмет көрсету кезінде ашықтықты, адаптацияның жағдайын анықтауды, адал бәсекелестікті және обьективтілікті қамтамасыз ету.

5. Саясат атқаратын лауазымына, атқаратын функциялары мен жұмыс мерзіміне қарамастан, әкімшілік-басқару персоналынан, клиникалық персоналдан және инженерлік-техникалық персоналдан кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне қолданылатын жалпыға міндетті нормалар мен ережелерді қамтиды.

## **3. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар**

6. Сыбайлас жемқорлық тәуекелі туындауы мүмкін кәсіпорын қызметінің бағыттары.

1) сыйлықтар және өкілдік шығыстар;

2) үшінші тұлғаларды тарту;

- 3) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілетті адамдарға, сондай-ақ оларға тенестірілген адамдарға төлемдер;
- 4) демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету;
- 5) мәмілелер жасау, Тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жүргізу;
- 6) персоналды басқару;
- 7) ішкі нормативтік құжаттардың қаржылық және заңдық сараптамасы.

### **3.1. Сыйлықтар мен өкілдік шығыстар**

7. Кәсіпорын іскерлік сыйлықтармен алмасуды және өкілдік шығыстарды, оның ішінде іскерлік қонақжайлышты жүзеге асыруды бизнесті жүргізудің қажетті бөлігі және жалпы қабылданған іскерлік практика деп таниды. Кәсіпорын іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлышты шығындарына қатысты адалдық пен ашиқтық атмосферасын ынталандырады.

8. Кәсіпорын қызметкерлеріне кез келген сыйлықтарды/іскерлік қонақжайлышты белгілерін/өкілдік шығыстарды ұсынуға, уәде беруге, беруге, беруге, талап етуге, сұрауға, қабылдауға тыйым салынады:

- Кәсіпорын атынан емес, қызметкер атынан беріледі;
- Сыйлықтар немесе өкілдік шығыстар немесе қонақжайлышты туралы ақпарат ашылған жағдайда Кәсіпорын мен оның қызметкерлері үшін беделді немесе өзге де тәуекел туғызады;
- қолма-қол немесе қолма-қол ақшасыз ақша қарожаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар болып табылады немесе ақша қарожатының және/немесе сәнді заттардың өзге де түрлерін немесе баламаларын білдіреді;
- тақырып, құн және нақты жағдай түрғысынан ақылға қонымды емес.

9. Кәсіпорын жүзеге асыратын сатып алудың кез-келген әлеуетті қатысуышынан сыйлықтар мен қонақжайлышты белгілерін қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараға осы Саясаттың талаптарына сәйкес күмән туындаған кезде Кәсіпорынның лауазымды адамы немесе қызметкери тікелей басшымен, Комплаенс-офицермен немесе Кәсіпорынның қауіпсіздік бөлімшесінің басшысымен кеңесу керек.

### **3.2. Үшінші тұлғаларды тарту**

10. Кәсіпорын үшінші тұлғаларды тартудан және КР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заннамасының, осы Саясаттың, Кәсіпорынның СМПК қафидаттары мен талаптарын бұзатын немесе Кәсіпорын үшін іскерлік беделін жоғалту қаупін тудыратын серіктестермен бірлескен Кәсіпорындарға қатысадан бас тартады. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру немесе бірлескен жобаларға қатысу туралы шешім қабылдағанға дейін Кәсіпорынның үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болған тиісті құрылымдық бөлімшелеріне сәйкес, олар:

- Кәсіпорын қызметінің бағыттарын регламенттейтін ішкі нормативтік күжаттарда белгіленген рәсімдерді қатаң сақтау;

- бірлескен жобалар бойынша әріптестер туралы Сыбайлас жемқорлықтың ықтимал көріністері туралы жалпыға қолжетімді ақпаратты келесі рәсімдерді жүргізу арқылы жинауды жүзеге асыру:

а) өзінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдерінің болуы туралы мәліметтер алу, серіктестің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қымыл саласындағы өзара ынтымақтастықты жүзеге асыруға дайындығы;

б) іскерлік беделді және мұдделер қақтығысының болмауын тексеру;

в) жалған кәсіпкерлік, сенімділік, салықтық және өзге де берешектің болуы тұрғысынан мәліметтер алу.

11. Кәсіпорын өз тарапынан сыбайлас жемқорлық көріністері анықталған жағдайда бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалармен және серіктестермен мәмілелерді бұзу құқығын өзіне қалдырады.

12. Бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестерді осы саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы хабардар ету.

13. Кәсіпорын сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдердің, сондай-ақ мінез-құлық стандарттарының бірлескен жобалары бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестердің қабылдауын құптайды.

### **3.3. Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға төлемдер**

14. Кәсіпорын үшін коммерциялық артықшылықтарды, оның ішінде көлікке, тұруға, тамақтануға арналған шығыстарды алу мақсатында жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдар, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдар үшін, олардың жақын туыстарына кез келген шығыстарды төлеуді дербес немесе өзінің қызметкерлері мен лауазымды адамдары арқылы жүзеге асырмайды, ойын-сауық, PR-науқандар және т.б. немесе олардың кәсіпорын есебінен басқа пайда алу.

15. Кәсіпорының лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері КР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметшілермен өзара іс-қымыл жасау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін дербес жауапты болады.

### **3.4. Демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету**

16. Кәсіпорын мемлекет өкілдерінің, ұйымдардың немесе өзге де тұлғалардың өз қызметін сақтауға, кенейтуге немесе оңтайландыруға әсер ететін шешімдер қабылдауына тікелей немесе жанама түрде ықпал ету мақсатында немесе егер мұндай көмек объективті түрде осындаі әсер ету әрекеті ретінде қабылдануы мүмкін болса, қайырымдылық, демеушілік және қаржылық көмек көрсетпейді.

17. Кәсіпорынның қайырымдылық және демеушілік көмек көрсету шығындары туралы ақпарат ашық болуы керек.

18. Демеушілік және қайырымдылық көмек пен қаражатты бөлу туралы шешімді кәсіпорынның Бақылау кеңесі қабылдайды.

19. Кәсіпорын шенеуніктер мен қызметкерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыйым салмайды.

### **3.5. Мәмілелер жасау, тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алушы жүргізу**

20. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жоспарлау және өткізу кезінде тек қана Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын басшылыққа алу қажет.

21. Мемлекеттік сатып алу туралы Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, сатып алу үшін пайдаланылатын ақшалай қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсауға, әлеуетті өнім берушілерге сатып алушы өткізу рәсіміне қатысу үшін тен мүмкіндіктер беруге, сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз етуге, сыйбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер ретінде қатысуға жол бермеуге атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген (бірлесіп орындаушы).

### **3.6. Персоналды басқару**

22. Кәсіпорын кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік пен адалдық қағидаттарын ұстанады. Қызметкерлерді жалдау, бағалау, жылжыту және жұмыстан шығару кезінде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында Кәсіпорын:

- персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға тиісті біліктілік талаптарын белгіленген тәртіппен әзірлейді және бекітеді;

- жұмысқа орналасуға кандидаттарды еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін олардың сенімділігі мен мудделер қақтығысының болмауы түрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

- өзінің негізгі қызмет көрсеткіштері мен кәсіби жетістіктерінің нәтижелілігіне қарай персоналдың қызметін бағалауды және сыйақы төлеуді жүргізеді;

- қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігін негізге ала отырып, жоғары тұрған лауазымға жылжыту туралы шешім қабылдайды;

- ҚР заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзы рәсімін жүзеге асырады.

23. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар және кәсіпорынның лауазымды адамдары қызметке тағайындау немесе Кәсіпорынмен еңбек қатынастарын жалғастыру кезінде осы

Саясатқа 2-қосымшаға сәйкес сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісім нысаны бойынша өзіне сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды (саясатқа сәйкестік декларациясы).

24. Кәсіпорынның лауазымды адамдарының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуға не лауазымнан босатуға әкеп соғады, қылмыстық жазаланатын іс-әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда олардың сақталмауы өкілеттіктерін тоқтату үшін негіз болып табылады.

### **3.7. Ішкі нормативтік құжаттардың қаржылық және заңгерлік сараптамасы**

25. Кәсіпорын жүйелі негізде Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарына, оның ішінде бекітуге шығарылатын ішкі нормативтік құжаттардың жобаларына оларда сыйбайлас жемқорлықты (сыбайлас жемқорлық факторларын) көрсету үшін себептер мен жағдайлар жасауға ықпал ететін ережелердің болуы тұрғысынан қаржылық және заңгерлік сараптама жүргізеді және оларды жоюға бағытталған ұсынымдар әзірлейді.

### **4. Мұдделер қақтығысын болдырмау және реттеу тәртібі**

26. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері міндettі:

- мұдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді іске асырудың алдын алу және оларды реттеу жөнінде шаралар қабылдау;

- өзінің қызметтік міндettерін орындау кезінде кәсіпорынның мұдделерін басшылыққа алады және олардың жеке мұдделері кәсіпорынның мұдделеріне қайшы келетін жағдайларды немесе жағдайларды болдырмайды. Мұдделер қақтығысы (немесе оның туындау мүмкіндігі) туындаған жағдайда ауызша және / немесе жазбаша нысанда осы ақпаратты кәсіпорынның тікелей басшысының, комплаенс-офицерінің не жоғары тұрған басшылығының назарына жеткізу.

27. Мұдделер қақтығысының алдын алу немесе реттеу мұдделер қақтығысының тарабы болып табылатын кәсіпорын қызметкерінің лауазымдық немесе қызметтік жағдайын оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндettерін атқарудан шеттетуге дейін және (немесе) мұдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартудан тұруы мүмкін.

### **5. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттер жасағаны туралы хабарлама**

28. Егер Кәсіпорында кәсіпорынның лауазымды адамы немесе қызметкері жасаған сыйбайлас жемқорлық әрекеті орын алғаны туралы қандай да бір куәлік болса, бұл туралы комплаенс-офицерге, өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысына дереу хабарлау қажет.

29. Кәсіпорын барлық өтініш берушілерге қатысты құпиялыштың сақталуына, сондай-ақ мәлімделген мәліметтерге қатысты кәсіпорын белгілеген мерзімдерде тексеру жүргізілетініне, егер ол сыйбайлас жемқорлықтың болжамды фактісі туралы хабарлаған болса, оның ішінде егер көрсетілген фактілер болса, қызметкерге Санкциялар салынбайтын (жұмыстан шығарылған, лауазымы төмендетілген, сыйлыққағыдан айырылған және т.б.) кепілдік береді. тексеру барысында растау алған жоқ.

30. Алайда, егер мұндай хабарлама қасақана жалған ниетпен жасалса, мысалы, жала жабу немесе қандай да бір артықшылықтар алу немесе жауапкершіліктен аулақ болу үшін, онда мұндай қызметкерге қолданыстағы заңнамаға сәйкес ықпал ету шаралары қолданылады. Однако если такое сообщение сделано со злым умыслом, как заведомо ложное, например, с целью оклеветать или получить какие-либо преференции или избежать ответственности, то к такому работнику будут применены меры воздействия в соответствии с применимым законодательством.

31. Ақпараттандыруды сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің 8 771 083 22 04 телефоны бойынша, электрондық поштаға жүзеге асыруға болады n.akbulatov@103-astana.kz, Қазақстанның сыйбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің бірыңғай call-орталығы 1424, сондай-ақ Кәсіпорынның жалпы поштасына ақпарат жіберу арқылы skoray\_astana@mail.kz.

32. Кәсіпорын анонимді хабарламаларды қабылдайды.

## 6. Жоғары басшылықтың міндеттемелері

33. Кәсіпорын басшылығы өзіне мынадай міндеттемелерді қабылдайды:

- 1) Осы саясатты іске асыруды қамтамасыз ететін ресурстарды уақтылы бөлу;
- 2) Сыйбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін жеке мысалмен қалыптастыру;
- 3) СЖКІМДЖ талаптарын орындауға және оны тұрақты жақсартуға қатысуға;
- 4) қызметкерлердің және кез келген мүдделі тұлғалардың өздерінің күмәндері туралы жауап күғын-сүргінінен қорықпай құпия түрде хабардар етуін көтермелеге;
- 5) қызметкерлердің, әріптестердің, контрагенттердің және өзге де адамдардың заңды құқықтары мен мүдделерінің сақталуын, іскерлік беделін қорғауды қамтамасыз етуге міндетті
- 6) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шараларды жүзеге асыру кезінде коммерциялық құпия режимінің сақталуын ұйымдастыру;
- 7) "ӘҚО" АҚ қызметкерлерінің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманын, ISO 37001:2016 халықаралық стандартының, ішкі рәсімдердің және осы Саясаттың ережелері туралы хабардар болуын қамтамасыз етуге міндетті.
- 8) Еңбек міндеттерін атқару кезінде сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты, стандарттар мен

рәсімдерді орындаған жағдайда, атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өзге де жағдайларға қарамастан қызметкерлер үшін жауапкершілікті арттыруға және оның салдары туралы түсіндіруге міндетті;

9) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы енгізілген рәсімдердің тиімділігін бақылау мен мониторингін, сондай-ақ олардың орындалуын талдауды жүзеге асыруға міндетті;

10) персоналдың қудалаудан, кемсітушілікten немесе тәртіптік жазадан (мысалы, қоқан-лоққылар, оқшаулау, лауазымын төмендету, қызмет бабында ілгерілеуге кедергі жасау, басқа лауазымға ауысу, еңбек шартын бұзу, психологиялық қысым, құғын-сұргін немесе басқа да үшінші түрлер) зардап шекпейтіндігіне кепілдік береді:

1-оның пікірінше, сыбайлас жемқорлық тәуекел деңгейі төмен деңгейден жоғары болатын және ұйым барынша азайтпаған кез келген әрекетке қатысадан бас тарту немесе одан бас тарту; немесе

2-адал ниет негізінде немесе пара алуға жасалған, іс жүзінде жасалған әрекет немесе оған құдік туралы немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын немесе менеджмент жүйесін бұзу туралы негізделген болжам негізінде жасалған алаңдаушылық білдіру немесе хабарлама (адам бұзушылыққа қатысушы болған жағдайларды қоспағанда).

## **7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет**

34. Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі Кәсіпорынның тәуелсіз құрылымдық бөлімшесі болып табылады және сыбайлас жемқорлық схемаларының алдын алу және анықтау бойынша тиісті шараларды қарау, талдау, қабылдау үшін барлық қажетті өкілеттіктерге ие.

## **8. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеу**

35. Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық есептер бойынша Комплаенс-офицер Кәсіпорынның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен тексеру немесе қызметтік тергеу жүргізеді.

36. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталса, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау тергеп-тексерудің аяқталуы болып есептеледі.

## **7. Жауапкершілік**

37. Кәсіпорынның қызметкерлері мен лауазымды адамдар осы Саясаттың талаптарын бүлжытпай орындауға жауапты.

38. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары қолданылған кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасы сотының занды күшіне енген шешімі бойынша болмаса, кәсіпорынға материалдық залалды өтеуден босатылмайды.
  39. Саясат талаптарын бұзу кәсіпорын қызметкерінің мәртебесіне сәйкес келмейтін әрекет ретінде қарастырылады және тәртіптік жаза қолдануға негіз болады.
  40. Саясат талаптарын бұзу Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заннамасын бұзғаны үшін көзделген жауапкершілік шараларын қолдануға әкеп соғуы мүмкін. Кәсіпорын қызметкерлері осы Саясатқа З-қосымшада көзделген нысан бойынша осы саясатты адал ұстануға өз міндеттемелерін растауға міндettі.
-

## Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

### 1. Жалпы ереже

1. Астана қаласы әкімдігінің "Қалалық жедел медициналық жәрдем станциясы" ШЖҚ МҚК Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты (бұдан әрі - Кәсіпорынның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты) Қазақстан Республикасы "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Занының 10-бабының 2-тармағына, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері агенттігі бекіткен және қоғамдық қатынастар оқшауланған салалардағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдіstemелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Кәсіпорын қызметкерлерінің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, құқықтық сауаттылықты және сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті арттыруға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеу болып табылады.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері: - қызметкерлердің тұрақты Сыбайлас жемқорлыққа қарсы міnez - құлқын қалыптастыру; - сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарын болдырмау болып табылады;

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау: - функцияларды жүзеге асыру және жеке және занды тұлғалардың құқықтары мен занды мүдделерін іске асыру кезінде кәсіпорын қызметінде қолданылады; - кәсіпорынның барлық қызметкерлерінің орындауды үшін міндетті; - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты тиісінше орындағаны үшін Кәсіпорын қызметкерлері дербес жауапты болады.

### 2. Кәсіпорын қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының міnez-құлық ережелері

6. Қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар өз қызметінде міндетті:

1) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық әрекеттерін ашуға белсенді қатысуға және Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының сакталуына дербес жауапты болуға;

2) адаптация болуга, жеке тұлғалармен, заңды тұлғалардың өкілдерімен және әріптерімен қарым-қатынаста жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, сыйайылық пен әдептілік танытуға;

3) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету;

4) өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сынга себеп бермеуге, сын үшін қудалауға жол бермеуге, кемшиліктерді жою және өз қызметін жақсарту үшін сындарлы сынды пайдалануға;

5) әріптерінен жоғары құқықтық және сыйайлар жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету;

6) заңнамаға сәйкес келмейтін және кәсіпорынның мүдделеріне қайшы біреуге кіріс алуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруға жәрдемдесуге бағытталған іс-әрекеттер жасаудан қалыс қалуға;

7) жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруын қыыннататын әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеуге;

8) басқа адамдарды сыйайлар жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеуге;

9) заңды және жеке тұлғалардан ақшалай қаражатты, көрсетілетін қызметтерді, сыйлықтарды, тауарларды қоса алғанда, өз функциялары мен лауазымдық міндеттерін атқарғаны үшін сыйақы қабылдамауға;

10) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбау;

11) жеке және заңды тұлғаларға беру "ақпаратқа қол жеткізу туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген ақпараттан бас тартпауға;

12) шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпауға;

13) лауазымдық жағдайды теріс пайдалануға, негісіз бюрократия көріністеріне, сондай-ақ дөрекілік пен біржақтылық көріністеріне жол бермеуге;

14) кәсіпорынның құзыретіне кіретін мәселелермен жүгінген адамдардың арнамысы мен қадір-қасиетін құрметтеуғе;

15) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде ұйымдардың, кәсіпорын қызметкерлерінің және өзге де тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін лауазымдық жағдайды пайдаланбауға және т. б.;

16) заңдылық қағидатын басшылыққа алуға, КР Конституциясының, Қазақстан Республикасының заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің 3-талаптарын сақтауға міндетті.

7. Қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар өз құзыреті шенберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

1) өз лауазымдық өкілдіктеріне сәйкес функцияларды жүзеге асыру;

2) сыйайлар жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыйайлар жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсененділік таныту;

3) сыйбайлас жемқорлықтың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды немесе әүре-сарсандарды жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелу туралы басшылыққа дереу баяндау;

4) әріптестерге, басшыларға және өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеуге және мұліктік пайда, игілік не артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеуге;

5) тікелей немесе тікелей басшыға мұдделер қақтығысының туындауы, қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке мудделілік, сыйбайлас жемқорлық мінездүлкіна қоңдіру және сыйлықтар алу туралы баяндау;

6) тікелей немесе тікелей басшыға мұдделер қақтығысының туындауы, қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке мудделілік, сыйбайлас жемқорлық мінездүлкіна қоңдіру және сыйлықтар алу туралы баяндау;

7) тікелей басшыға орындау үшін алынған тапсырманың заңдылығына күмәнданғаны туралы дереу жазбаша нысанда хабарлау;

8) жасалған немесе жасалатын сыйбайлас жемқорлық әрекеті туралы басшылыққа дереу баяндау;

9) бағынысты қызметкерлердің міндеттері мен өкілеттіктерінің көлемін нақты және нақты анықтау;

10) мұдделер қақтығысына жол бермеу, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қабылдау;

11) егер тікелей басшының өзі мұдделер қақтығысына қатысса, жоғары тұрған басшылыққа жүгініңіз;

12) бағыныстағы қызметкерлер арасында еңбек жүктемесінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеу;

13) олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

14) қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағылардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбау;

15) олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

8. Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарының жобаларын дайындау кезінде қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар:

1) азаматтардың занда белгіленген құқықтары мен бостандықтарын мұлтіксіз ескеру;

2) Кәсіпорынның және өзге де занды тұлғалардың занды мұдделерін бұзуға жол бермеу;

3) басқа құрылымдық бөлімшелердің мұдделерін қозғайтын әзірленген жобалар тиісті құрылымдық бөлімшелермен талқылау және келісу рәсімінен өтуі тиіс;

4) ішкі нормативтік құжаттарда сыйбайлас жемқорлық факторлары немесе олардың белгілері бар нормаларды пайдаланбау;

5) жекелеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың мүддесі үшін қандай да бір нормаларды қабылдауға жол бермеу.

9. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты сатып алуды жүзеге асыру кезінде лауазымды тұлғаларға:

1) сатып алу үшін пайдаланылатын ақшалай қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсау;

2) "Мемлекеттік сатып алу туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беру;

3) сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз ету;

4) сыйбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;

5) атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеу.

10. Кәсіпорын қызметі саласында туындастын өзге де өзара қарым-қатынастар кезінде:

1) сұрау салуларды қабылдаудан негізсіз бас тартуға, оларды қарау кезінде әуре-сарсанға салуға және дәйектісіз мәліметтер беру фактілеріне жол бермеуге;

2) өзінің лауазымдық өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке мүліктік және мүліктік емес пайда алу үшін пайдаланбауға;

3) дөрекілік, адамның қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік, дұрыс емес мінезд-құлық фактілеріне жол бермеуге;

4) кадрларды туыстық, жерлестік және жеке берілгендей белгілері бойынша іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеуге, меритократия қағидаттарының сақталуын қамтамасыз етуге;

5) анық орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінен тыс, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеуге;

6) қоғам қызметкерлерімен не тәуелді адамдармен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспауға;

7) корпоративтік әдеп және мінезд-құлық кодексінің талаптарын сақтауға міндетті;

8) - кәсіпорын басшылығына және (немесе) Құқық қорғау органдарына өздеріне белгілі болған сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы дереу хабарлау;

9) Қазақстан Республикасының Заңында тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылыштар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге және т. б.;

10) қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін кәсіпорын қызметкерлерін тартуға жол бермеуге;

11) азаматтар мен заңды тұлғалардың құқықтарының, бостандықтары мен заңды мұдделерінің сақталуын және қорғалуын қамтамасыз етуге, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде олардың өтініштерін қарастыруға және олар бойынша қажетті шаралар қолдануға;

12) кәсіпорын басшыларының тапсырмаларын, лауазымды адамдарының лауазымдық өкілеттіктері шегінде шығарылған бұйрықтары мен өкімдерін орындауға міндettі;

13) кәсіпорын қызметкерлерінің жеке өмірін, ар-намысы мен қадір-қасиетін қозғайтын мәліметтерді жария етпеуге;

14) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулерді сақтауға міндettі.

11. Кәсіпорын қызметкерлерінің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың сақталуын бақылау кәсіпорынның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына жүктеледі.

---

**Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісім беру  
(Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатына сәйкестік  
декларациясы)**

Мен, \_\_\_\_\_,  
(Тегі, аты, әкесінің аты)

\_\_\_\_\_,  
(лауазымын көрсету)

ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының талаптарын, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің талаптарын сақтау, Менің өкілеттіктерімді жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мұдделерде пайдалануға әкеп соғуы мүмкін іс-әрекеттер жасауға жол бермеу мақсатында өзіме сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер қабылдаймын:

- 1) өз функцияларын орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асыруға;
- 2) лауазымды адамдардың жақын туыстарымен (ата-аналары (ата-анасы), балалары, асырап алушылары, асырап алынғандары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сінлілері, атасы, әжесі, немерелері) бір бөлімшеде болатын лауазымдарға болуына жол бермеуге немесе - егер бөлімшелер әртүрлі болса-лауазым олардың жақын туыстары атқаратын лауазымдармен функционалдық (бизнес-процестер бойынша) байланысты болады;
- 3) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын ақпаратты пайдалануға құқылы;
- 4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лауазымдық өкілеттіктерін орындауға байланысты сыйлықтар қабылдау.

Кәсіпорындағы лауазымдық міндеттерін атқарған күннен бастап толтырылған және қол қойылған келісім нысаны Кәсіпорын лауазымды адамының жеке ісінде сақталады.

\_\_\_\_\_ қолы, күні

## Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты нормаларды сақтау міндеттемесі

1.

(Тегі, Аты, Экесінің аты)

Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының мазмұнымен танысқанын растайды, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының оған түсінікті екенін растайды және оны сақтауға міндеттенеді және міндеттенеді:

2.1. Сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалардың делдалдығы арқылы қатыспау, оның ішінде кез келген нысанда (ынталандыруши төлемдер), оның ішінде ақша қаражаты, құндылықтар, қызметтер немесе өзге де нысанда формальдылықтарды жеңілдешту үшін пара мен төлемдер ұсынбау, бермеу, уәде бермеу, сұрамау және алмау коммерциялық ұйымдарды, билік және өзін-өзі басқару органдарын, қазақстандық және шетелдік мемлекеттік қызметшілерді, жеке компаниялар мен олардың өкілдерін қоса алғанда, қандай да бір тұлғаларға және қандай да бір тұлғалардан немесе ұйымдардан түсетін пайда.

2.2. Басқалар оның мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға дайын деп түсіндіруі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болыңыз.

2.3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің жұмыс істеуіне жауапты комплаенс-офицердің телефонына адал ниеті немесе негізделген болжамы негізінде, сондай-ақ кері байланыс нысаны бойынша хабарлау (<https://www.103-astana.kz/kontakty/>):

- парапорлыққа немесе нақты әрекетке күдік туралы;
- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндіру жағдайлары туралы;
- Кәсіпорынның қызметкерлері, лауазымды тұлғалары, контрагенттері немесе өзге де тұлғалар сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған жағдайлар туралы белгілі болған ақпарат туралы;
- пайда болу мүмкіндігі немесе туындаған мүдделер қақтығысы туралы;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін бұзу немесе әлсірету туралы.

3. Қызметкерге Кәсіпорынның бірде-бір қызметкері, оның ішінде оны қоса алғанда, Кәсіпорын тарапынан санкциялар мен қудалауға (мысалы, қауіп-қатер, оқшаулау, лауазымын төмендету, жоғарылатуға кедергі жасау, басқа лауазымға ауысу, енбек шартын бұзу, психологиялық қысым, қуғын-сүргін немесе үшінші сатының басқа түрлері) ұшырамайтыны түсіндірілді, егер:

- ол сыйайлас жемқорлық тәуекел деңгейі сыйайлас жемқорлық тәуекелдер тізілімінде айқындалғандай төмен деңгейден жоғары болады деп санайтын және кәсіпорын барынша азайтылмаған кез келген әрекетке қатысадан бас тартуды немесе одан бас тартуды жүзеге асырды.

- сыйайлас жемқорлықтың болжамды фактісі туралы хабарлады, не егер ол пара беруден немесе алудан, коммерциялық пара беруден немесе паракорлыққа делдалдық етудің кез келген басқа тәсілімен бас тартса, оның ішінде мұндай бас тарту нәтижесінде кәсіпорын жоғалған пайдаға ие болды немесе коммерциялық және бәсекелестік артықшылықтарға ие болмады.

4. Қызметкерге қазақстандық және басқа да қолданыстағы заннаманың, сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының және кәсіпорынның сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің сыйайлас жемқорлыққа қарсы талаптарын бұзғаны үшін тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және/немесе қылмыстық жауаптылыққа тарту мүмкіндігі туралы ескеrtlіді.

5. Қызметкерге Кәсіпорындағы сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының, сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің және қолданылатын сыйайлас жемқорлыққа қарсы заннаманың қағидаттары мен талаптары туралы қосымша сұрақтары болған жағдайда, ол саясаттың сақталуын бақылауға жауапты Кәсіпорынның Комплаенс-офицеріне жүгіне алатынын түсіндірді.

20\_\_ жылғы «\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_